

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 157 / 15.12.2023

AVIZ

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 8301
IEȘIRE	
Ziua 14	Luna 12 An 23

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri fiscal bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru prorogarea unor termene

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri fiscal bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru prorogarea unor termene.*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 14.12.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- creșterea salariilor personalului plătit din fonduri publice cu în procent de 5% este sub nivelul ratei inflației pentru perioada noiembrie 2022 - noiembrie 2023 în procent de 6,7% ceea ce contravine principiului impreviziunii în contractele prevăzut la art. 1271 Cod civil. Personalul contractual are încheiate Contracte individuale de muncă și se află sub incidența acestui principiu chiar dacă nu este stipulat în legea nr. 153 din 2017.

Diferențele de creșteri salariale între diferite categorii profesionale în sectorul public duc la discriminare ceea ce contravine legii salarizării. Practic, datorită inflației mai mare decât procentul de creștere duc la încălcarea principiului forței obligatorii a contractului prin dezechilibrul prestațiilor în detrimentul angajaților;

- indemnizația de hrană este calculată la salariul minim brut pe economie din 2019 de 2080 lei, dar de la 01 oct 2023 el este stabilit la nivelul a doua salarii minime. Modul de calcul actual este: $2080 \times 2 = 4160 \div 12 \text{ luni} = 346 \text{ lei}$, dar următorul calcul ar trebui aplicat: $3300 \times 2 = 6600 \text{ lei} \div 12 \text{ luni} = 550 \text{ lei}$;
- prevedere din Art. XIV lit. c). „ În anul 2024 se acordă reduceri de tarife sau, după caz, gratuități, numai în limita a 3 călătorii dus-întors sau 6 călătorii simple, la facilitățile de transport prevăzute de următoarele acte normative: (...) c) art. 1, art. 2 alin. (1), (2) și (4), art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 alin. (1), (2) și (3), art. 5, art. 8 alin. (1), (2) și (3), art. 9 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 12 din Ordonanța Guvernului nr. 112/1999 privind călătoriile gratuite în interes de serviciu și în interes personal pe căile ferate române, republicată, cu modificările ulterioare. ”, mărește impactul bugetar, care ar fi mai mic dacă s-ar acorda în continuare facilitățile de transport;
- prevederea din Art. XXXIII – „Aplicarea prevederilor art. 34 - 35 din Legea nr. 195/2020 privind statutul personalului feroviar, cu modificările și completările ulterioare, se suspendă începând cu data de 1 ianuarie 2024 și până la data de 1 ianuarie 2025. ”, mărește impactul bugetar, care ar fi mai mic dacă s-ar menține prevederile art. 34-35 din Legea nr. 195/2020 privind statutul personalului feroviar;
- se constată o limitare a finanțărilor și sponsorizărilor pentru ONG, precum și limitarea accesului la sponsorizări private pentru UNICEF;
- nu s-a avut în vedere indexarea cu indicatorul social de referință cu efect direct asupra cuantumurilor indemnizației persoanelor cu handicap care sunt printre cele mai sărace persoane din România;
- din cauza timpului insuficient pentru analiză, sub 24h pentru documente complexe, ce însumează peste 1200 de pagini, impactul prezentului pachet legislativ nu a putut fi evaluat în mod corespunzător. O analiză preliminară relevă un optimism excesiv și nejustificat în privința nivelului veniturilor și un impact semnificativ asupra numeroase industrii, angajatori și angajați și mediului non-guvernamental deopotrivă.

Se impune a fi subliniată necesitatea implicării partenerilor sociali în toate etapele premergătoare adoptării actelor normative de importanță majoră, fiind necesar în acest sens ca decidenții să asigure un timp suficient pentru analizarea impactului acestora, în vederea îndeplinii rolului constituțional al Consiliului Economic și Social;

- lipsește un studiu de impact financiar, care să arate și numărul de întreprinderi/organizații afectate prin noile modificări aduse Codului Fiscal;
- există numeroase aspecte nefavorabile dezvoltării mediului de afaceri, printre care:
 - este limitat numărul de microîntreprinderi în care un asociat poate deține mai mult de 25% de la 3 la una singură, iar deținerea nu trebuie să fie directă, ci poate fi și indirectă, fiind incluse astfel și societățile unde există asociați soț/soție sau rude până la gradul III inclusiv. Prin aceasta modificare se lărgeste baza de impozitare iar acest lucru nu ar trebui să se facă prin limitarea/încălcarea unor drepturi de asociere, într-un mod prin care se afectează liberul arbitru atunci când se ia decizia de asociere.
 - este limitată deductibilitatea amortizării și a cheltuielilor de funcționare aferente sediilor sociale achiziționate de contribuabil în ansambluri rezidențiale la 50% dacă nu sunt utilizate exclusiv în scopul activității, iar în situația în care un astfel de sediu este utilizat și în scop personal de către asociați, toate cheltuielile ante enumerate sunt nedeductibile. Aceasta prevedere va da naștere la abuzuri în măsura în care nu este clar cum se poate demonstra dacă sediul este folosit și ca locuință, în condițiile în care, mai ales după pandemie, sunt foarte mulți întreprinzători care prestează servicii remote/work-from-home.
 - recuperarea pierderilor fiscale nu se mai poate face decât în proporție de 70% și doar în 5 ani
 - nu se mai poate deduce din impozit costul cu aparatele de marcat electronice fiscale, în condițiile în care modificările legislative din ultima perioada au obligat contribuabilii la investiții în astfel de echipamente pentru a-si putea îndeplini obligațiile legale
 - nedepunerea la timp a bilanțului de către plătitorii de impozit pe venitul microîntreprinderilor conduce la încadrarea ca plătitor de impozit pe profit, iar termenul pentru depunerea situațiilor financiare pe 2023 pentru microîntreprinderi va fi 31 martie 2024.
 - este diminuat plafonul cheltuielilor ce puteau fi decontate angajaților pentru abonamente medicale sau la facilități sportive fără a fi considerat venit impozabil la aceștia de la 400 euro/an la 100 euro/an, afectând capacitatea de a motiva, reține, și de a asigura capacitatea deplină de muncă a angajaților. De asemenea, este diminuat și plafonul cheltuielilor cu abonamentele medicale sau sportive pe care angajații au dreptul să și-l deducă din baza impozabilă dacă își achită singuri aceste abonamente, de la 400 euro/an la 100 euro/an.

- se introduce în sarcina chiriașilor persoane juridice obligativitatea reținerii, declarării și virării la buget a impozitului pe venituri din chirii datorat de proprietari persoane fizice, majorând fără nici un contra-avantaj efortul de conformare al contribuabililor, pentru ca statul nu a fost capabil să implementeze măsuri eficiente de colectare a acestui impozit de la persoanele fizice;
- derogarea adusă prin art. XXVI din proiectul de OUG de la prevederile art. 134 din Legea nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, respectiv ale art. 147 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, prin care în anul 2024 finanțarea cheltuielilor pentru educație, la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu toate componentele sale, reprezintă, minimum 10,0% din cheltuielile bugetului general consolidat, în loc de minimum 15,0%, cum prevăd în forma lor originală aceste acte normative, este inadmisibil de acceptat. Constatăm că noile acte normative fundamentale din domeniul educației ajung să fie încălcate încă din primul an de implementare, la fel cum s-a întâmplat timp de 12 ani și cu prevederea din Legea educației naționale nr. 1/2011 referitoare la alocarea a minimum 6% din Produsul Intern Brut pentru educație. Menținerea sistemului educațional în continuare subfinanțat are consecințe deosebit de grave pentru întreaga societate și pentru viitorul României;
- prorogarea aplicării prevederilor din Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198/2023 (prin art. XXVI din proiectul de OUG) referitoare la înființarea și funcționarea Centrului Național pentru Educație Incluzivă, a Direcțiilor Județene de Învățământ Preuniversitar/ Direcția Municipiului București de Învățământ Preuniversitar, a Agenției Române pentru Asigurarea Calității și Inspecție în Învățământul Preuniversitar, a Centrului Național pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică, respectiv prorogarea preluării de către DJIP/DMBIP și CCD a activităților ISJ/ISMB și ale CCD, creează instabilitate în sistem în absența măsurilor tranzitorii pentru aplicarea Legii nr. 198/2023 și a legislației corespunzătoare, aplicabilă până la înființarea noilor structuri;
- în absența precizărilor clare cu privire la cine trebuie să deconteze naveta personalului din învățământ, ne aflăm în situația de a nu mai putea acoperi posturile ocupate de angajați navetiști, deoarece costurile de transport sunt foarte mari;
- în proiectele de acte normative nu se face nicio referire la corectarea salariilor funcțiilor de conducere din învățământ;
- în cuprinsul OUG este necesară modificarea sintagmei „personal nedidactic” cu „personal administrativ”;
- emiterea unui act normativ prin care statul român se legitimează să nu respecte obligațiile stabilite prin hotărâri pronunțate de puterea judecătorească, are un caracter

arbitrar, lasă fără conținut forța executorie a hotărârilor judecătorești și este un atac direct la independența justiției, în ansamblul său;

- prin introducerea în proiectul de ordonanță de urgență a unor măsuri fiscal-bugetare exclusiv cu privire la salariații din sistemul judiciar, Guvernul României instituie un tratament discriminatoriu în interiorul sistemului bugetar, întrucât numai drepturile salariale ale acestora sunt transformate în titluri de plată;
- nerespectarea obligațiilor de plată cu privire la creanțele reprezentate de neaplicarea integrală a prevederilor Legii nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv prin prorogarea, suspendarea, menținerea în plată la un nivel inferior, reprezintă un abuz de putere din partea Guvernului;
- totodată, este încălcat principiul egalității statutului cu cetățenilor în fața legii, în situația în care, în calitate de debitor, puterea executivă, stabilește arbitrar și prorogă modul de executare a obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești definitive. Aceste drepturi au fost deja eșalonate pe o perioadă de 5 ani, începând cu anul 2018, iar o nouă eșalonare pe o durată și mai îndelungată de timp face ca obligația de plată și de asigurare a fondurilor necesare plății să depindă exclusiv de voința guvernului, care în ultima perioadă a preluat prerogativele puterii legislative și care „legiferează” după bunul plac, dacă, și mai ales când, își execută obligațiile față de proprii cetățeni. Prin hotărârea din data de 30.03.2023, România a fost condamnată la CEDO în cauza State și alții contra României, pentru că a refuzat să execute sau a executat întârziat hotărârile judecătorești;
- suplimentar, ca urmare a unei erori privind modul de reglementare a decontării serviciilor turistice pentru perioada noiembrie – decembrie 2023, ar fi fost necesară completarea proiectului de act normativ cu două noi alineate (4¹ și 4²):
 - (4¹) *În cazul personalului prevăzut la alin (3) decontarea sumelor reprezentând cheltuieli turistice cuvenită în anul 2023 se poate efectua și pentru serviciile prestate în perioada 30 octombrie 2023 - 30 iunie 2024 de orice structură de primire turistică clasificată aflată pe teritoriul României, achiziționate direct sau prin intermediul unei agenții de turism licențiate în limita diferenței dintre limita a 1450 lei anual și cuantumul decontat efectiv personalului pentru serviciile prestate acestuia în perioada 1 ianuarie 2023 - 29 octombrie 2023.*
 - (4²) *Prevederile alin. (3) nu se aplica în situația prevăzută la alin (4¹).*
- apreciem că se impunea eliminarea art. XIV lit. c) ("art. 1, art. 2 alin. (1), (2) și (4), art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 alin. (1), (2) și (3), art. 5, art. 8 alin. (1), (2) și (3), art. 9 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 12 din Ordonanța Guvernului nr. 112/1999 privind călătoriile gratuite în interes de serviciu și în interes personal pe căile ferate române,

republicată, cu modificările ulterioare”). Peste 30000 de salariați utilizează autorizațiile de călătorie pe calea ferată, care se prevăd a fi scoase prin dispozițiile art. XIV lit. c), pentru deplasarea de la domiciliu la locul de muncă și de la locul de muncă la domiciliu, precum și în exercitarea serviciului pentru deplasarea la locațiile unde personalul urmează să execute sarcini de serviciu. Anularea autorizațiilor de călătorie ar produce, pe de o parte, grave perturbări în activitatea feroviară și, pe de altă parte, o pierdere de peste 300 de milioane de lei pe care o va înregistra SNTFC C.F.R. Călători S.A., pierdere care va trebui obligatoriu compensată de la bugetul de stat. Și gestionarul infrastructurii feroviare va înregistra pierderi importante din motivele arătate mai sus, pierderi care dacă nu sunt compensate prin alocații suplimentare de la bugetul de stat vor duce societatea în deficit excesiv;

- apreciem că se impunea eliminarea art. XXXIII (*”Aplicarea prevederilor art. 34 - 35 din Legea nr. 195/2020 privind statutul personalului feroviar, cu modificările și completările ulterioare, se suspendă începând cu data de 1 ianuarie 2024 și până la data de 1 ianuarie 2025”*). Era necesară eliminarea acestui articol, deoarece nu are nicio justificare, având în vedere că cele două articole au fost abrogate prin prevederile art. 168 alin. (1) lit.f) din Legea 360/2023 privind sistemul public de pensii;
- considerăm că ar fi fost oportună depunerea Formularului D 177 odată cu depunerea bilanțului, la data de 25 mai 2024.

Președinte,
Bogdan SIMION